

H A N G Y A

A szövetségi árszabályozás nehézségei.

A mai európai gazdaság a valuták körül jár örületes tojástancot, melyben hol emelkednek, de leginkább zuhannak a gyenge valuták egy két nemes valutával szemben. A tőzsdei árfolyamok állandó ingadozása valósággal megbénítja a nemzetek egymásközi pénz és áruforgalmát s ezáltal minden oly cikk-nél, ahol behozatalra szorulunk, lehetlenné teszi a kalkulációt is. Már pedig kalkuláció nélkül szilárd árak adása, mely árak későbbi vételekre is érvényesülnek, semmiképp sem vihető ki, miután legtöbbször, a gondosan kikalkulált áron való eladásból befolyó összegből az illető áru fajta bekövetkezett áremelkedés vagy valuta esés következtében ugyanolyan mennyiségben már nem szereshető be. Az áralakulást napjainkban oly tényezők szabják meg, melyeket sem befolyásolni, sem uralni nem lehet.

Miután a szövetségi áruforgalom is alá van vetve ezen általános gátló körülménynek, mi sem vonhatjuk ki magunkat amá következmények alól, amelyek az áralakulást befolyásolják. Természetes, hogy az ingadozó árak kellemtelen hatásait elsősorban mi, szövetkezetek érezzük, kiknek feladata az árszabályozás. E feladatunk békében, midőn a versenyárak csekély ingadozással egységesek voltak, aránylag könnyű volt. Ekkor csupán arról volt szó, hogy a fogyasztási gócpontokban kialakult kereskedelmi árakkal felvegyük a versenyt és ezen alul árusítva szolgáljuk tagjaink érdekeit. Ma a helyzet azonban lényegileg különbözik a régi jó szövetségi gyakorlattól. Ma egységes árak, előre történő eladások épp oly kevésbé ismeretesek, mint kezesség az árak változatlanóságáért, avagy az áru egyforma minőségéért. E feltételek már csak azért sem tarthatók be, mert azok a gyári termelés helyszínén is állandó változásnak vannak alávetve.

Ma egy városban sincs két üzlet, melyben az árak egyformák volnának. A falusi kereskedők is akképp változtatják árait, hogy beszerzési áraik milyen magasak voltak s a helyi piacon milyen a kereslet. Ezek ma az áralakító tényezők s az ingadozások annál nagyobbak, minél lassabban érvényesülhet a kereslet és kínálat kiegyenlítődése.

A szövetkezet az árak eme folyton változó hullámzásában csak két módot választhat, vagy önálló árszabást csinál, tekintetbe véve a központtól kapott áruk vételárát, vagy az árakat a helyi konkurenciának megfelelőleg naponként, esetleg hetenként változtatja. Tapasztalatból tudjuk azonban, hogy ezen irányelvekhez való merev ragaszkodás a gyakorlatban éppen a nagy áringadozások miatt nem vihető keresztül. Az önálló árszabás azon következményekkel járna, hogy a szövetkezet elszigeteltetné. A konkurenciához minden áron való ragaszkodás pedig könnyen érzékeny veszteséget okozhatna.

Nem lehet tehát feladatunk ma az, hogy minden magánüzlettel versenyre kelljünk s hogy az összes üzletek közül mindenben legolcsóbban áruljunk. Meg kell elégednünk azzal, ha árainkkal versenyképesek maradunk a helyi, vagy a közeli városi piac gerincét képező üzleteivel szemben. Ezeknek árait figyelve szabjuk meg árainkat, mert a szövetkezet leglelkesebb hívei sem kívánhatják, hogy veszteséggel árusítsunk csak azért, mert egy-két kereskedő még régebb időből beszerzett olcsóbb áruval rendelkezik, melyen alacsonyabb árak mellett is busás hasznot érhet el.

Természetesen az árak ilyen körülmintő megállapítása az ügyvezetés mozgékonyágát és szigorú ellenőrzést kíván, amit súlyosbítt a tagoknak napról-napra jobban megnyilatkozó az a kívánsága, hogy egyik, vagy másik cikk ára mérsékeltesse, miután az valamelyik helybeli kereskedőnél véletlenül olcsóbban szereshető be. Különös elővigyázatira van tehát szükség, hogy a szövetkezet érdekei a tagokéval állandóan összhangban legyenek s az engedékenységek határai épp úgy megszabassanak, mint a kalkuláció legfelső foka.

Meg kell érteniük a tagoknak azt is, hogy nem az a jó szövetségi vezetőség, mely önköltségi áron árusít s amely felemészti az üzletben felgyülemlett tartalékokat, ami biztos, hogy a szövetségi áruüzlet veszteséget jelent, hanem elvárható minden szövetségi igazgatótól, hogy a helyi viszonyok alapos tanulmányozásával, a mérleg tanulságainak s a forgalmi adatoknak egybevetésével megtalálják azt a közép utat, melyen át a mai válságos időkből kivezetik a szövetségi tábor.

Mindnyájan hisszük azonban, hogy

el kell jönni annak az időnek, mikor a szövetségi árszabályozás teljesen fel szabadulhat mai béklyóiból és ismét éreztetheti a vidéki kereskedelemre nézve oly egészséges hatást.

Figyelmeztetés

A román-magyar országhatár mentén levő és a hadi zónába eső szövetkezetek részére.

A hadi zóna rendelet folytán a gyülekezési jog korlátozást szenvedett s így szövetkezetek évi közgyűléseinek megtartása is a polgári közigazgatási hatóság és katonai hatóság előzetes engedélyéhez van kötve. Ezért felkérjük az említett határ mentén levő és a hadi zóna területébe eső szövetkezeteket, hogy 1922. évi közgyűléseik megtartására a polgári közigazgatási hatóság engedélyét s amennyiben szükséges volna, a katonai hatóság engedélyét is idejében szerezzék be, nehogy a közgyűlések ezen engedélyek hiányában ne legyenek megtarthatók.

Ezen engedélyek beszerzésének megkönnyítése céljából központunk az engedély iránti kérések magyar és román szövegű mintáját az alábbiakban közli:

Onoratul Oficiu

Subscrisa cooperativă de consum și valorizare sa roaga pentru estradarea permisiunii pentru ținerea adunării generalei ordinărei anuale.

Conform indrumării Administrației Financiare rugarea noastră o bazam pe ordinul estradat din partea Consiliului Dirigent in 18 Februarie 1920 sub No. 2190/1920. III. B. conform acăruia ținerea acelor adunări generale, cari servesc interese economice, sa poate permite.

In senzul formelor legitime declarațiunile de impunere și bilanțele noastre pentru impunere le putem înainta Administrației Financiare numai după ținerea adunării generale, că in caz contrar aceste din partea Administrației Financiare nu sa vor primi. Deci ținerea adunării generalei e interes public, că impunerea și obligămintul vărsării a impozitului pe baza aceasta și numai

după ținerea adunării generale sa poate implini.

Dorim a ținea adunarea noastră generală în comuna ----- în ziua-----luna-----anul 1923. și la caz, dacă la aceasta adunare generale membri nu să va prezenta în numărul suficient pentru aducerea hotărârii atunci aceasta adunare se va ținea în ziua----- luna----- anul 1923 fără considerare la numărul membrilor prezenți.

Conform legei suntem obligați a publica în comuna ziua adunării generalei cu opt zile înainte de intruire deci avem onoare a ne ruga să binevoiți a ne aviza cât de mai curând despre estradarea permisiunii și dacă e necesar, binevoiți a esopera și permisiunea (vizu-mul) autoritățile militarei.

-----, la ziua-----
una----- 1923.

Cu deosebită stimă:

Tekintetes

Alulirott fogyasztási és értékesítő szövetkezet tisztelettel kéri, hogy évi rendes közgyűlésének megtartását engedélyezni sziveskedjék.

A pénzügyigazgatóság utmutatása szerint kérelmünket a kormányzótanács 1920 február hó 18-án kelt 2190/1920 III. B. rendeletére alapítottuk, mely szerint ezen gazdasági érdeket szolgáló közgyűlés megtartása az adófizetés érdekében engedélyezhető.

A pénzügyigazgatóságnak adóvallomási ivünket és mérlegünket az adókiadás céljából a törvényes formák szerint csak a közgyűlés megtartása után terjeszthetjük be, egyébként azt el nem fogadják. A gyűlés megtartása tehát közérdek, mert az adókiadás ennek alapján és az adófizetési kötelezettség csak ezután teljesíthető.

Közgyűlésünket községben 1923 hó napján óhajtjuk megtartani, és ha azon a tagok határozatképes számban nem jelennek meg úgy 1923 év hó napján megjelenő tagok számára való tekintet nélkül megtartjuk.

A gyűlés nyolc nappal azt megelőzőleg a községben a törvény szerint ki kell hirdetni ennél fogva az engedély megadásáról kérjük mielőbb szives értesítését és ha szükséges az engedélynek a katonai parancsnoksággal való láttamoztatását.

..... 1923 hó nap.

Teljes tisztelettel: -

E kérések csak román nyelven készítendőek és a kipontozott helyekre sorrendben a következők irandók be:

1. Azon járási szolgabíró (pre-

tura plasei), amely területéhez a szövetkezet tartozik; 2. azon község neve, amelyben az illető szolgabíró szék-helye van; 3. azon község neve, amelyben a szövetkezet a közgyűlést megtartani óhajtja; 4. a közgyűlés megtartásának napja; 5. a közgyűlés megtartásának hónapja; 6. a fent beírandó közgyűlésinaptól számított 8-ik nap; 7. azon hónap neve, amelyre ezen utóbbi 8-ik nap esik; 8. a szövetkezet szék-helye (község neve); 9. jelen kérvény aláírásának napja; 10. jelen kérvény benyújtásának hónapja irandó be. A „cu deosebita stima“ szavak után a szövetkezet román cégbélyegzője és a cégbélyegző alá a szövetkezet igazgatósági elnökének és még egy cégjegyzésre jogosult igazgatósági tagnak sajátkezű aláírása alkalmazandók.

Kérjük, az itt megadott utmutatás szerint járjanak el az érdekelt szövetkezeti vezetőségek és a közgyűlés engedélyezését a közgyűlési határnap megállapításakor azonnal kérjék az illetékes szolgabírói hivataltól.

A központ közleményei.

Áruosztályunk időről-időre tájékoztatni kívánja a szövetkezeteket a legfőbb kereskedelmi árucikkeknek az erdélyi piacon kialakult áraitól, mert a mai ár-emelkedési tendencia mellett igen fontos, hogy a szövetkezeti vezetőségek figyelemmel kísérhessék az átlag árakat.

Cukor kristály	35	Lei
„ süveg	36	„
„ kocka	37	„
Bors 1—1	62—70	„
Rizs Burmach	23—24	„
„ Rangoan glasse	26—27	„
„ Jappan	29—30	„
„ Carolin	34—36	„
Kávés Santos	84—92	„
„ Quatemala I-a.	120—130	„
„ Maragogye	120—138	„
„ Pörkölt Ia.	115—125	„
Franck kávé pótlék	52—55	„
Domingó őrlött kávé	42—50	„
Mandula	120—130	„
Mazsola	115—130	„
Csokoládé menage	90—100	„
Tea Ceylon	145—160	„
Tea Orange Pecco	175—190	„

Finom oltóviasz

1/5 kgr-os dobozokban

A „HAGYA“-nál kaphatók.

Adás-vétel. Az alsóbölkényi szövetkezet ezutott kívánja a szövetkezetek

tudomására hozni, hogy szállítani tud hagymát nagy mennyiségben. Vagonteleknél szövetkezetekkel szemben kg-ként 3 lei árban ajánlja vagonba rakva. Megrendelések közvetlenül az alsóbölkényi fogyasztási szövetkezet igazgatóságához intézendők.

Felhívás.

Kecsetkiszfalud és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923 február hó 3-án tartott közgyűlésén felszámolását határozatilag kimondotta, minek alapján felhívjuk mindazokat, akiknek a szövetkezettel szemben bármily követelésük fennállana, követelésüket hat hónapon belül jelentsék be a szövetkezet felszámoló bizottságához.

Kecsetkiszfalud, 1923 február 20.

A felszámoló bizottság.

HIRDETÉSEK.

Fugyivásárhelyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi március 18-án d. e. 4. ó. a r. kath. iskola helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés március hó 25-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 152, üzletrészeinek száma pedig 919 volt, az év folyamán belépett 1 tag 2 üzletrésszel, kilépett — tag — üzletrésszel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Fugyivásárhely, 1923 február hó 15-én.

Az igazgatóság.

Torockói fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi márc. 18-án d. u. 3 órakor a község-házánál 1922. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés március hó 25-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jeletések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év dec. 31-én a tagok száma 464, üzletrészeinek száma pedig 1522. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Torockó, 1923. febr. 7-én.

Az igazgatóság.

A „Hangya“ című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA“ SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYEDI

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

ez E. O. E. titkára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA“ SÓSBORSZESZT!